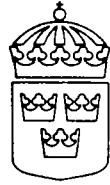

Riksdagens protokoll

1989/90:14

Fredagen den 20 oktober

Kl. 9.00–9.50

Protokoll
1989/90:14

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Svar på interpellationerna

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 12 oktober.

2 § Svar på interpellation 1989/90:10 om ökade vårdresurser för åldersdementa

Statsrådet BENGT LINDQVIST:

Herr talman! Daniel Tarschys har frågat mig hur stor utbyggnad av dagvård och gruppboende för åldersdementa som behövs för att täcka behovet fram till år 2000, samt vilka åtgärder regeringen avser att vidta för att säkerställa att en utbyggnad kommer till stånd.

Riksdagen anslöt sig förra året till de riktlinjer för äldreomsorgens fortsatta utveckling som regeringen lagt fram. Där lades stor vikt vid att kommuner och landsting, som är de närmast ansvariga, förbättrar boendet och vården för människor med åldersdemens.

Hit hör bl.a. att stödet till närstående måste bli bättre, t.ex. genom avlastning. Hemvården och dagverksamheter är ett viktigt stöd för människor med demens. Det behövs också flera olika boendeformer som kan ge trygghet, gemenskap och en god omvårdnad. Gruppboende har här visat sig vara en ändamålsenlig boendeform för många personer med åldersdemens. Mycket kan också göras för att förbättra situationen för dem som vårdas på institution. Slutligen är det viktigt med en kvalificerad geriatrisk rehabilitering.

Det är huvudmännen själva som måste bedöma vilka behov som föreligger lokalt och hur de bäst kan tillgodoses. En sådan lokal studie, uppräknad till riksnivå, visar ett behov om 12 000–15 000 bostäder för åldersdementa. En annan lokal studie innebär ett behov på riksnivå på ungefär dubbelt så många bostäder. Mot bakgrund av dessa skilda bedömningar och med tanke på de olika lokala förutsättningarna kan jag inte nu redovisa någon säker bedömning av behoven av dagvård och gruppboende fram till år 2000.

Bostadsstyrelsen och socialstyrelsen kartlade år 1987 gruppboendet i landet. Då fanns 64 gruppboendeenheter avsedda för åldersdementa med

knappt 500 boende. Fram t.o.m. år 1989 planerades ytterligare 185 enheter för ca 1 500 personer. En nu pågående uppföljning inom socialstyrelsen av bl.a. gruppboendet tyder på att det våren 1989 fanns ca 220 gruppboendeenheter i landet. Det betyder att utbyggnadstakten tycks vara högre än huvudmännen planerade för två år sedan.

Äldredelegationens förslag, som i hög grad berör ansvaret för demensvården, är för närvarande föremål för remissbehandling. När denna är avslutad kommer regeringen att kunna ta ställning till lämpliga åtgärder.

DANIEL TARSCHYS (fp):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet Bengt Lindqvist för svaret på min interpellation.

Den hearing som socialutskottet anordnade i går om senil demens gav en entydig bild av att det finns mycket stora brister på det här området. Det behövs hjälp och stöd åt de anhöriga som gör heroiska insatser för att stödja de senildementa.

Det behövs avlösning och växelvård. Det behövs dagvård och dagsjukvård för att senildementa skall kunna komma tillsammans och få träning och hjälp med olika funktioner. Det behövs ett kraftigt utbyggt gruppboende, som för många senildementa är den mest adekvata vårdformen. Det behövs också sjukhem som har möjlighet att ta hand om de senildementa som är kroppsligt sett så skröpliga att de inte klarar att bo kvar hemma eller att bo i ett gruppboende. Det behövs en helt fungerande vårdkedja, och i dag finns det brister i praktiskt taget varje del av den vårdkedjan.

Bengt Lindqvist säger i sitt svar att detta är en uppgift som ankommer på kommuner och landsting. Det är alldeles riktigt. Men därmed är det inte sagt att staten inte kan göra stora insatser för att skynda på utbyggnaden av dessa nödvändiga resurser. När det gäller de uppgifter som ankommer på kommuner och landsting finns det många områden där staten inte blandar sig i ekonomiskt. Det finns andra viktiga områden där staten går in med stimulanser för att få fram en nödvändig utveckling. Jag tänker t.ex. på barnomsorgen, hemtjänsten, missbrukarvården, flyktingbiståndet och många andra områden.

Om man tycker att ett område är tillräckligt eftersatt, om man tycker att bristerna är tillräckligt stora, om man tycker att det är oerhört viktigt att något sker snabbt, brukar vi lösa det så att staten går in med stimulanser. Det är precis vad folkpartiet har föreslagit att vi skall göra vad gäller de senildementa. Vi i folkpartiet menar att denna grupp är så allvarligt eftersatt, att dessa behov är så viktiga och att utbyggnadstakten är så otillfredsställande, att det är nödvändigt för staten att gå in med stimulanbidrag för att få fram en snabb utbyggnad av bl.a. gruppboende. Vi har föreslagit att man skall fr.o.m. nu ge 300 milj. kr. om året för att få till stånd denna accelererade utbyggnad. Tyvärr har vi i riksdagen inte fått stöd av något parti för den prioriteringen.

Tycker Bengt Lindqvist inte mot bakgrund av vad han själv har redovisat i svaret, att det ändå vore värt att överväga att göra statliga insatser för att få till stånd den nödvändiga utbyggnaden av olika slags vårdresurser för senildementa?

Man kan inte vara nöjd med att kommunerna och landsting för närvarande bygger ut gruppboendet med ungefär 500 platser om året. Det spelar inte så stor roll om behoven är 15 000 platser, som de är enligt en kalkyl som Bengt Lindqvist presenterar, eller om de är 30 000 enligt en annan av Bengt Lindqvists kalkyler, om man vet att det i dag bara finns 1 500 platser i gruppboende. Den senare kalkylen är för övrigt den kalkyl som socialstyrelsen i går ställde sig bakom i hearingen med socialutskottet. Det är uppenbart att det under 90-talet kommer att behövas en kraftansträngning långt utöver vad som nu planeras i kommuner och landsting för att vi skall kunna få till stånd den här utbyggnaden.

Jag vill upprepa min fråga till Bengt Lindqvist: Vad kan regeringen göra? Vad kan vi tillsammans göra för att få fart på utvecklingen? Det går uppenbarligen inte spontant ute på fältet.

Jag vet inte vad som är grunden för Bengt Lindqvists optimism när han säger att utbyggnadstakten tycks vara högre än vad huvudmännen planerade för två år sedan. Min matematik säger att kommunerna och landstingen inte har byggt ut mer än de planerade. Det spelar dock inte så stor roll, eftersom det inte är den centrala frågan.

Det centrala är att såväl planeringen som utbyggnaden är långt ifrån tillräcklig. Den stora avgörande frågan är vad vi skall göra, Bengt Lindqvist, för att få fart på utvecklingen. Det gäller inte bara utbyggnaden av gruppboendet, utan också den oerhört viktiga dagsjukvården och hemtjänsten. Det gäller också insatser för att hjälpa de anhöriga som stöttar och bistår sina senildementa närstående.

MARGÓ INGWARDSSON (vpk):

Herr talman! Det totala behovet av gruppboende i hela landet fram till år 2000 har uppskattats till mellan 25 000 och 30 000 platser. Av de platserna skulle ca 15 000 behövas för de s.k. senildementa.

Statsrådet Bengt Lindqvist anförde i svaret till Daniel Tarschys att kommunerna ligger litet före när det gäller utbyggnaden. På två år har man således åstadkommit nästan 1 000 nya platser. Det låter mycket bra. Sanningen är dock att med den utbyggnadstakten skulle det ta 30 år innan vi har täckt hela behovet. Om vi räknar med att de senildementa får gå först i kön, tar det 15 år med den här utbyggnadstakten innan vi har tillgodosett behovet av gruppboende. Detta kan vi givetvis inte acceptera, eftersom situationen är krisartad.

Förr var de äldres skräck att bli lämnade på en institution de sista åren, där de inte kan påverka sin egen situation. Nu är tiderna förändrade. I dag är de gamla oroade för att bli lämnade i det egna hemmet och inte ha någon möjlighet att få vård när den dagen kommer. Deras oro är befogad. Många gamla, främst de i storstadsområdena, tillbringar sina sista år, visserligen i det egna hemmet, med att leva i misär. Hemtjänsten räcker inte till.

I somras arbetade jag som vårdbiträde i hemtjänsten. Under de veckorna träffade jag äldre för vilka kvarboendet fungerade mycket bra, tack vare hemtjänstens insatser. Jag träffade också andra, där det inte fungerade. I mitt område hade jag ansvar för en hel del senildementa som var lämnade ensamma i sina lägenheter. Det var gamla människor som inte visste var de

var någonstans. De hade ingen aning om att de bodde i det egna hemmet. De visste inte heller vem jag var. Jag fick tala om vem jag var varje dag när jag kom. De kunde inte komma ihåg om de hade ätit eller inte, och de klarade inte sina toalettbesök själva.

Som politiker anser jag givetvis att det är omänskligt när hemtjänsten låser in de äldre när de går för dagen. Som vårdbiträde såg jag ingen annan möjlighet än att låsa in dem, efter det att jag hade gömt knivar och tändstickor och dragit ur stickproppen till spisen. Sedan kunde jag bara be en stilla bön att inget hemskt skulle hända innan jag kom tillbaka nästa morgon.

Så här ser det faktiskt ut inom delar av äldreomsorgen i dag. Vi kan inte avfärda detta med att det i första hand är ett storstadsproblem. Det är alldeles för många gamla människor som befinner sig i den här situationen. När det kommer förslag till förändringar måste vi granska förslagen från utgångspunkten om de löser de problem som finns inom äldreomsorgen i dag. De stora problemen gäller som bekant personalrekryteringen och bristen på alternativa boendeformer.

Är det verkligen en organisationsförändring som äldreomsorgen nu bäst behöver? Vem bryr sig egentligen om vem som är huvudman för äldreomsorgen? De äldre gör det inte i varje fall. De vill bara vara säkra på att de får den vård som behövs när den dagen kommer, och sedan spelar det ingen roll om den ges av kommunen eller landstinget. Äldreomsorgen behöver mer resurser, inte en ny huvudman.

Mot den bakgrunden tycker jag att samtliga partier bör sätta sig ner och en gång till räkna över hur stora skattesänkningar vi egentligen kan unna oss under de kommande åren. Resursfrågan skall sättas i det främsta rummet. Om vi skall kunna nå de mål vi har när det gäller en värdig äldreomsorg, måste vi inse att det kostar pengar. Pengarna måste tas någonstans ifrån. Frågan är vem det är som skall betala.

Avslutningsvis vill jag säga till Daniel Tarschys att ökade statsbidrag till äldreomsorgen och ett igångsättande av gruppboendebyggandet ligger helt i linje med vpk:s inställning. Att vi inte kunde stödja folkpartiets reservation i våras berodde på att vi själva hade krav på statsbidrag, bl.a. till utbildning för hemtjänstens personal och till förkortad arbetsdag. Det handlade om miljarder. Vår ambition är att finansiera våra förslag, och det fanns inte utrymme för utbyggnadsbidrag för gruppboende. I den kommande budgeten kommer vi att sätta av ytterligare medel till äldreomsorgen, bl.a. därför att vi inte går med på så stora skattesänkningar som de övriga partierna gör.

Statsrådet BENGT LINDQVIST:

Herr talman! Den redovisning som nu har gjorts av oss tre som hittills har varit uppe i talarstolen visar tydligt att vi i många avseenden är överens om vad som skall göras. Det behövs många olika insatser för de åldersdementa i det svenska samhället. Vi befinner oss ännu bara i början när det gäller att bygga upp denna samlade ansträngning för att ge åldersdementa en god vård. Vi måste arbeta på bred front med många olika saker.

Det handlar om att kunna finna människorna, att bedriva uppsökande verksamhet. Det handlar om att ställa rätt diagnos och om att kunna ge stöd i det egna hemmet. Stöd skall även ges till de anhöriga. Vi måste ha det antal

boendialternativ som behövs och som ger kombinationen av bra boendeformer och god och trygg vård. Gruppboendestäder, som vi alla har nämnt, spelar här en mycket stor roll.

I det här sammanhanget uppstår naturligtvis den viktiga fråga som redan har ställts. Vilka medel skall vi använda oss av för att nå målet? Daniel Tarschys och folkpartiet vill skjuta till ytterligare pengar för att stimulera utbyggnaden av gruppboendet. Det är naturligtvis en väg. Jag vill då peka på hur det egentligen ser ut med det statliga stödet till byggande av gruppboendestäder. Staten skjuter till pengar på i huvudsak tre sätt – genom statsbidrag till personalen, genom räntebidrag till byggandet och genom den statliga andelen i KBT. Räkningar samman dessa tre delar till en årskostnad för att driva gruppboendet hamnar man på ett statligt stöd på ungefär 37 % av samhällets kostnader för gruppboendestäder. Detta är naturligtvis byggt på vissa antaganden, som jag ändå menar är rimliga. Vi har också räknat ut att det tillskott som folkpartiet föreslår skulle förändra den statliga subventioneringen på så sätt att ungefär ytterligare 10 % sköts till. Det är vad det handlar om i detta fall.

Jag kan absolut inte hålla med Margó Ingvardsson när hon menar att det finns frågetecken beträffande den omorganisation av äldreomsorgen som nu är aktuell och att den skulle sakna betydelse för denna fråga. Huvuduppgiften är att bygga ut och utveckla boendialternativ. Jag har svårt att se någon annan metod som i kraft skulle kunna mäta sig med det betalningsansvar som vi nu diskuterar, där vi dock fortfarande har en del tekniska frågor kvar att lösa. Det betalningsansvaret skulle innebära en oerhört kraftig påverkan i riktning mot att kommunerna bygger ut boendialternativen för att komma till rätta med de obalanser som finns inom hela detta vårdssystem, både i form av att människor som är medicinskt färdigbehandlade finns kvar inom landstingets sjukvård och att människor finns kvar hemma alldeles för länge. Jag tror att det är den åtgärd som kan driva på denna utveckling.

När det gäller statens insatser i övrigt vill jag påminna om att regeringen har lagt till 540 miljoner till statsbidraget till äldreomsorgen och att det gäller för åren 1989 och 1990. Inom den ramen finns också 200 miljoner för personalutvecklande åtgärder.

Vi är alla överens om att gruppboendet behöver byggas ut. Det finns en kunskap och en mycket stark medvetenhet om det i den kommunala sektorn. Jag kan också gärna instämma i att utbyggnaden nu inte sker i tillräckligt snabb takt. Det är bakgrunden till äldrelegationens förslag. Men jag tycker samtidigt att vi kan uppmuntra kommunerna och landstingen, när de någon gång gör någonting som överträffar de förväntningar som en statlig myndighet har haft. Utbyggnadstakten är alltså snabbare än vad som har uttryckts i planerna. Det är i sig positivt, även om utbyggnadstakten fortfarande är alldeles för låg.

DANIEL TARSCHYS (fp):

Herr talman! Folkpartiet har föreslagit ett kraftfullt stimulansbidrag för att få till stånd en utbyggnad av demensvården och gruppboendet. Bengt Lindqvist kan inte riktigt bestämma sig för om det är för stort eller för litet. Det var för stort i våras, när socialdemokraterna sade att det inte fanns

pengar till detta. Nu är det tydligen för litet, eftersom Bengt Lindqvist säger att det inte gör någon större skillnad om man lägger in detta extrastöd, att det bara blir ett marginellt tillskott.

Bengt Lindqvist blandar ihop driftskostnader och anläggningskostnader. Poängen med vårt förslag var att vi skulle stödja anläggandet av nya gruppboendestäder. Där finns en tröskel som det gäller att komma över. Det stödet skulle vara mycket generöst. Det skulle minska kommunernas kostnader för att anlägga nya gruppboendestäder mycket kraftigt. Vi tror därför att det skulle ha en mycket stark stimulanseffekt. Det är därför vi har föreslagit ett stöd som är så pass högt som 300 milj. kr. Vi utgår från att det skulle bli en ordentlig skjuts på utbyggnaden av gruppboendestäder ute i landet. Jag vill starkt betona att vi har föreslagit ett så pass högt stöd därför att vi menar att den nuvarande utbyggnadstakten är helt otillräcklig.

Bengt Lindqvist nämner räntebidragen. Det är riktigt att det finns räntebidrag. Men kommuner och landsting som vill bygga ut gruppboendet stöter ofta på att de regler som har ställts upp för räntebidragen förhindrar utbyggnad av adekvat gruppboende. Reglerna är inte alls utformade för den typ av gruppboende som senildementa behöver. Jag skulle vilja be Bengt Lindqvist att ta med sig hem tanken att dessa regler behöver justeras, så att utbyggnaden av gruppboende för senildementa stimuleras.

Jag återkommer till det som har sagts om att utbyggnaden har skett snabbare än vad huvudmännen planerade. I Bengt Lindqvists svar ges alla siffror. Där står att det fanns 64 enheter för två år sedan och att man planerar ytterligare 185 enheter. Om man lägger ihop det blir det sammanlagt 249 enheter. Nu har det enligt inventeringar tillkommit 220 enheter. Det är inte någon snabbare utbyggnad, som jag förstår det. Bengt Lindqvist får allt förklara vari denna acceleration skulle bestå.

Huvudpoängen är ändå det jag antydde i mitt första inlägg: detta är väsentligen en fråga om prioriteringar. Den nuvarande utbyggnadstakten på 500 platser om året är på tok för låg för att vi skall tillgodose det behov som finns. Skall det verkligen bli fart på utbyggnaden av gruppboende för senildementa krävs ett starkt engagemang från staten. Det är det jag efterlyser hos regeringen.

MARGÓ INGVARDSSON (vpk):

Herr talman! Vi är alla överens om vilka de stora problemen i äldreomsorgen är. Det är personalförsörjningen och bristen på alternativa boendeformer. Frågan är då om äldreberedningens förslag kommer att lösa dessa problem eller åtminstone föra dem närmare en lösning. Om vi ser på de förslag som har lagts fram skulle det närmast vara huvudmannaskapsförändringen som skulle påverka personalen. Men hemtjänstpersonalen påverkas inte av en huvudmannaskapsförändring. Den personalen får precis samma arbetsgivare som i dag. Frågan är då om hemtjänstpersonalens ställning automatiskt skulle förändras, förbättras på något sätt genom denna organisationsförändring. Jag är rädd för att det, om det blir någon förändring, kan bli en förändring i negativ riktning. Enligt förslaget skall ju kommunen också få anställningsansvaret för medicinsk personal. Jag ser risken som överhängande för att hemtjänstpersonalen då hamnar i botten av hierarkin och inte kan hävda

sina intressen gentemot den medicinskt utbildade personalen. Bengt Lindqvist säger att betalningsansvaret skall vara piskan för att få fram ett ökat antal gruppboendeplatser. Vi kan ju hoppas att det är på det sättet. Men jag är inte säker på att det blir följden. Kommunerna väljer i trängda budgetlägen de billigaste alternativen. Gruppboendet är en utmärkt form, men det är inte särskilt billigt om det skall vara en bra vårdform. Fortfarande är det billigaste alternativet att människor bor kvar i den egna bostaden med hjälp av hemtjänst och hemsjukvård. Vad är det som säger att kommunen inte väljer det billigaste, när man har så oerhört många andra behov att tillgodose inom barnomsorgen och skolan och man måste bygga bostäder? Det billigaste är att satsa på att människor bor kvar i sina hem med hemtjänstens hjälp.

Jag är övertygad om att det behövs särskilda anordningsbidrag från staten för att kommunerna verkligen skall komma i gång med att bygga ut gruppboendet. Där är jag överens med Daniel Tarschys. Men jag är osäker på om vi kan bli överens när det gäller finansieringen av utökningen av statsbidraget. Är Daniel Tarschys villig att minska skattesänkningarna för höginkomsttagarna för att vi skall få pengar att bygga ut äldreomsorgen?

Statsrådet BENGT LINDQVIST:

Herr talman! Jag tänker inte ägna mig mer åt sifferexercis när det gäller kommunernas prestation. Jag vill påminna om att 220 gruppboeenheter är det mått som uppmätts våren 1989 och att planeringsperioden är hela 1989. Därför tycks det som om utbyggnadstakten skulle var högre. Det var så jag uttryckte det i svaret.

Jag vill vidare säga till Daniel Tarschys att jag är medveten om de inkonsekvenser som tycks finnas i lånebestämmelserna för räntebidragen. Inom regeringskansliet pågår det emellertid nu en översyn av dessa regler. Det är framför allt tre områden som diskuteras i detta sammanhang, och jag vet att de var aktuella även vid utfrågningen i går. Det första gäller de gemensamma utrymmena och huruvida de kan räknas in i underlaget eller inte. Det andra gäller samlokalisering av gruppboende för åldersdementa. Och det tredje gäller antalet människor som lämpligen skall bo i ett gruppboende. Dessa frågor ses alltså över.

Vidare fick socialstyrelsen i maj i år i uppdrag att se över och värdera gruppboendestaden och dess betydelse som del i hela den s.k. vårdkedjan för åldersdementa. Det finns mycket att tala om i detta sammanhang, t.ex. när gruppboendet är den bästa formen av boende. Även kvantitativa mått är intressanta i den mån man kan få fram dem. Socialstyrelsen skall även studera forskning och internationell erfarenhet av vården av åldersdementa för att man även skall kunna få in denna dimension i bilden. Denna översyn av innehållet och betydelsen av gruppboende som vårdform skall det lämnas rapport om i september nästa år.

Till Margó Ingvardsson vill jag säga följande om det förslag om reform inom äldreomsorgen som vi nu har ute på remiss. När det gäller personalförsörjningen är reformen bara delvis betydelsefull. Det måste även göras andra saker. Ofta har det talats om stödet till alla de människor som arbetar inom äldreomsorgssektorn. Det tror jag att kommuner och landsting i dag

är mycket medvetna om, och det sker också en hel del utvecklingsarbete. Det är emellertid inget tvivel om, att om kommunerna skall ha ansvaret för planering av boendalternativen, vilket det finns en stor majoritet för, är det viktigt med tanke på kvaliteten att kommunerna också förfogar över medicinskt kunnig personal. I detta sammanhang har naturligtvis äldrelegationens förslag också betydelse. Jag tror alltså att tillgången på sjuksköterskor inom demensvården i kommunerna kommer att utgöra en viktig trygghetsfaktor och ett viktigt tillskott av kompetens. Detta bör också stimulera hela den framtida hemvårdsorganisationen med både social och medicinsk personal till kompetens- och kunskapsutveckling. Då gäller det att se till att de sociala behoven som vårdbiträdena i hemtjänsten svarar för inte kommer i bakvattnet. Det får vi gemensamt se till.

DANIEL TARSCHYS (fp):

Herr talman! Orsaken till Bengt Lindqvists glädje är att det under de senaste åren enligt hans beräkningssätt har tillkommit något hundratal fler platser inom gruppboendet än vad som var planerat. Orsaken till min sorg är att det ännu fattas gruppboendestäder för minst 20 000 senildementa, att det enligt socialstyrelsens beräkning kommer att fattas platser för kanske 28 000 senildementa år 2000, att dagsjukvården för praktiskt taget alla senildementa är otillräcklig, att hemtjänsten fortfarande fungerar dåligt och att det finns för liten kapacitet på sjukhemmen när det gäller vård och omsorg om de senildementa. Det finns alltså enorma behov på detta område som inte är tillfredsställda och som inte kan avfärdas med att det här är en uppgift som ankommer på kommuner och landsting. Dessa uppgifter kräver att staten engagerar sig mer aktivt när det gäller att få fart på utbyggnaden av dessa helt nödvändiga resurser. Och det var syftet med den utfrågning som socialutskottet anordnade i går.

Till Margó Ingvardsson vill jag gärna säga att vi självfallet måste finansiera de förslag som vi lägger fram. Folkpartiets förslag om att införa ett statligt stöd till anläggning av gruppboendestäder för senildementa var fullt finansierat i folkpartiets alternativ. Ser man detta på litet längre sikt menar jag, Margó Ingvardsson, att förutsättningen för att vi skall kunna ge en god trygghet åt de gamla i Sverige är att vi har en stark ekonomi. Då duger det inte med en kommunistisk ekonomi. Vi vet av erfarenhet hur en kommunistisk ekonomi fungerar. Den ger ingen som helst trygghet åt gamla, sjuka och handikappade och andra behövande. Den leder bara till nöd och elände. En stark marknadsekonomi, kombinerad med en stark välfärdsstat, kan däremot ge grunden för trygghet för både de senildementa och andra som behöver hjälp, vård och stöd i vårt samhälle.

Andre vice talmannen anmälde att Margó Ingvardsson anhållit att till protokollet få antecknat att hon inte ägde rätt till ytterligare inlägg.

Överläggningen var härmed avslutad.

Statsrådet MAJ-LIS LÖÖW:

Herr talman! Carl Frick har frågat mig vad jag avser att göra för att komma till rätta med vad han menar är "den grymhet som syns så tydligt i myndigheters agerande i behandlingen av Adam". Carl Frick syftar här på den 13-åriga pojken Adam vars familj har utvisats till Polen, medan pojken håller sig undan verkställighet av utvisningsbeslutet.

Carl Frick har, med tanke på den framtida EG-anpassningen, även frågat mig om fri rörlighet för människor är något som bara skall förunnas dem som bor inom Västeuropas gränser?

Utan att gå in på avgöranden av enskilda ärenden kan jag rent principiellt säga att myndigheterna givetvis måste följa utlänningslagens regelsystem. Jag är övertygad om att myndighetspersonerna bemöter utlännarna på ett humant och korrekt sätt och visar förståelse för deras ofta svåra situation.

Den nya utlänningslagen har som huvudsyfte att förkorta handläggningstiderna för asylärenden. Den långa tidsutdräkten är särskilt påfrestande för barnfamiljer där barnen i många fall hinner rota sig i det svenska samhället. Inför ikraftträdandet av den nya lagen beslutade regeringen att tillämpa en ny praxis i utvisningsärenden som berör barnfamiljer som har vistats en längre tid i Sverige.

Denna nya praxis tillämpas inte när avgörande skäl talar emot. Sådana skäl kan t.ex. vara brottslighet, säkerhetsskäl eller att det i övrigt inte framstår som rimligt att den berörda familjen får rätt att vistas i landet. Den kommer inte heller att tillämpas om sökanden själv i stor utsträckning medverkar till tidsutdräkten.

Den angivna praxisen avser endast ärenden där regeringen inte prövat avlägsnande frågan. Regeringen anser emellertid att man även i ärenden som redan är avgjorda och som enligt den äldre lagen ändå kommer under regeringens prövning bör göra en generös bedömning om förutsättningarna i övrigt för detta föreligger.

En grundläggande princip vid tillämpningen av utlänningslagstiftningen är att undvika splittring av familjer. Regeringen uppmärksammar detta särskilt. Barnen har en mycket utsatt position i utvisningsärenden. Det måste vara allas vår skyldighet att se till att barn inte far illa. Det får inte råda något tvivel om att samhället skall ge barnen ett så starkt skydd som möjligt. Samtidigt måste föräldrarnas ansvar för sina barn betonas. Barnen får inte bli en bricka i ett spel.

Jag vill därvid bestämt understryka att undanhållande från verkställighet av avlägsnandebeslut inte utgör någon lösning. I många fall kan det tvärtom komma att ytterligare försvåra den enskildes situation.

Herr talman! Carl Fricks andra fråga saknar motivering. Jag har därför svårt att se vilken beröring frågan om anpassning till EG angående fri rörlighet för människor har med spörsmålet om utvisningsärenden rörande barn. Jag vill här påminna Carl Frick om att riksdagen i stor enighet har beslutat om reglerad invandring. Denna reglering får naturligtvis inte bromsa Sveriges intresse av att medverka i ett brett västeuropeiskt samarbete.

Svar på interpellationerna

CARL FRICK (mp):

Herr talman! Jag vill tacka för svaret och har som vanligt full förståelse för att statsrådet inte vill och kan ta upp det enskilda fallet till behandling. Jag har tagit upp det enskilda fallet, därför att det har upprört mig och utifrån detta ställt principiella frågor.

När riksdagen antog det som jag vill kalla utlämningslagen hade vi en het och bitvis otäck debatt i kammaren. Då behandlade vi också frågor kring barns omhändertagande.

Jag upplever mycket starkt att de myndigheter som har handlagt det aktuella fallet har handlat grymt och okänsligt. Jag har mycket svårt att förstå varför vi skall vara så negativa till människor som har en så brinnande vilja att leva i Sverige. Egentligen borde vi vara glada över det. Egentligen skulle vi vara stolta över det och se det som ett tecken på att Sverige och den svenska modellen har ett värde och ett gott internationellt rykte, så gott att människor söker sig hit i sin nöd.

Jag vill dock vidga perspektivet litet. Från det enskilda fallet kan man faktiskt gå vidare. Runt om i världen flyr stora människomassor från sina hem och sina länder. Bara i Europa är befolkningsomflyttningarna mycket stora. I Sverige tar vi emot rännilar av dessa flöden. Så fort det stökar till sig någonstans, som i Rumänien eller Bulgarien, blir det snabbt visumtvång för att stävja ofoget att dra till Sverige. Det är anledningen till att jag frågar om EG och den fria rörligheten för människor inom den västeuropeiska ekonomiska gemenskapen. Där skall det vara fritt och utan alla begränsningar. Till det skall vi anpassa oss.

När det gäller våra östliga bröder och systrar och deras barn mäter vi uppenbarligen med andra mått – det blir visum. Medge att det är absurt. Europa för oss i miljöpartiet är allt mellan Atlanten och Ural. Det borde inte vara någon skillnad mellan olika delar av Europa när vi öppnar oss för de fria rörelserna för människor. Det är en egendomlig diskriminering. Varför?

Hur skulle det bli. Maj-Lis Lööw, om glasnost och perestrojka skulle gå i stå i Sovjet eller i de baltiska staterna om människor fann läget förtvivalat och sökte sig till Sverige? Ja, då blir det väl visumtvång direkt, kan jag förstå, efter modellen för människorna från Rumänien och Bulgarien. För visumtvång är ju ett sätt att försöka stoppa människor.

Annat var det 1944, då vi utan allt tal om visum och tillbakatransporttvång tog emot massor av människor från Baltikum, på samma sätt som vi under kriget tog emot danska judar utan prut. Då var vi fattigare än vi är i dag. Men vi gjorde det av hjärtat. Det var bra. Hur är det i dag? Var finns hjärtat?

Det är faktiskt dags att se över utlämningslagen så att ungdomar som vill stanna i Sverige, därför att de har rotat sig här, får stanna och inte tvingas gömma sig i soprum i väntan på en kärleksfull och human handling. Det är dags att vi behandlar alla européer efter samma måttstock som den som vi vill anpassa oss till när det gäller människor inom den västeuropeiska ekonomiska gemenskapen.

Gör vi inte det är vårt tal om en frikostig flyktningpolitik inte mycket värt. Vi är trots allt ett av världens rikaste länder och med fantastiska resurser. Vi har haft och har stor glädje av våra invandrare.

Av svaret framgår att ministern är nöjd med myndigheternas arbete. Med fallet Adam i åtanke har jag svårt att helt dela ministerns åsikt.

Prot. 1989/90:14
20 oktober 1989

Statsrådet MAJ-LIS LÖÖW:

Herr talman! Jag måste säga att jag tvekar om jag efter detta inlägg över huvud taget skall gå in i ett replikskifte med Carl Frick. Egentligen har hans resonemang att göra med en helt annan fråga än den som togs upp i interpellationen.

Jag har givit det principiella svar på Carls Fricks interpellation som jag tycker att jag kan ge. Jag är glad att Carl Frick ändå understryker att han vet att jag inte kan ge mig in i enskilda ärenden. Uppriktigt sagt tycker jag att det börjar bli på gränsen till tjatig upprepning att behöva påpeka det från denna talarstol. Det Carl Frick är inne på gäller hela det stora komplexet kring den reglerade invandringen. Han säger t.o.m. att vi på nytt skall se över utlänningslagen, som vi ju bara för fyra månader sedan hade en mycket stor debatt om här i riksdagen. Såvitt jag förstår pläderar Carl Frick emot den reglerade invandringen.

Visst hade vi en mycket het debatt här i riksdagen, men ingen ifrågasatte att vi skulle ha en reglerad invandring. Det är ju en utomordentligt stor fråga som i och för sig skulle kunna vara ett ämne för en interpellationsdebatt och många fler debatter. Kanske vi kan återkomma till det.

I dag har vi den reglerade invandringen, och det är inom ramen för den som vi prövar de enskilda ärendena. Det gör vi nogsamt. Men det händer, vilket alltid kommer att inträffa så länge vi har en reglerad invandring, att människor också får avslag på sin ansökan, därför att det inte finns sådana skäl som vi har satt upp som villkor för uppehållstillstånd i Sverige. Vi kommer alltid att ställas inför den situationen att människor inte accepterar att de får avslag. Trots detta måste beslutet verkställas, om vi skall få trovärdighet, rättssäkerhet och rättvisa vid tillämpningen av utlänningslagen.

Det skulle vara frestande att bolla frågan tillbaka till Carl Frick: Vad skall vi göra då? Vem skall verkställa sådana beslut? Skall vi över huvud taget bry oss om att få besluten verkställda? Självfallet skall detta ske med respekt för humanitet och på ett korrekt sätt. Där har vi också lagstiftning som reglerar.

CARL FRICK (mp):

Herr talman! Självfallet skall vi respektera våra beslut och försöka verkställa dem. Men den avgörande frågan är vilka beslut vi fattar – för att nu inte gå in på det speciella fallet. Jag finner att man många gånger har agerat mycket okänsligt. Det har upprört mig.

Det vidgade perspektivet tycker jag är viktigt, därför att jag som europé känner att vi skall försöka ha lika behandling av de människor som bor i Europa. Därför vill jag vidga perspektivet. Man skall kanske försöka se litet på vad som skulle kunna inträffa i framtiden, om det blev stora störningar runt om i Europa, och inte låsa sig fast vid den fria rörligheten av bara en del av Europa, en mycket lyckligt lottad del av Europa, där det mesta fungerar bra för tillfället. Det är skäl att se litet utanför det som amerikanerna kallar

Svar på interpellationerna

Prot. 1989/90:14
20 oktober 1989

Svar på interpellationerna

för "The European fortress" och försöka se att Europa faktiskt är större än den västeuropeiska ekonomiska gemenskapen. Tack!

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Motionerna
1989/90:Fi1 och Fi2 till finansutskottet
1989/90:Ju1–Ju8 till justitieutskottet
1989/90:Sk1–Sk3 till skatteutskottet
1989/90:T1–T6 till trafikutskottet
1989/90:U2 till utrikesutskottet

5 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Jordbruksutskottets betänkanden
1989/90:JoU2 Fiske
1989/90:JoU4 Jakt- och viltvård

Skatteutskottets betänkanden
1989/90:SkU2 Dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Zimbabwe
1989/90:SkU3 Alkoholbeskattning m.m.
1989/90:SkU5 Folkbokföring
1989/90:SkU6 Hundskatt

Utrikesutskottets betänkande
1989/90:UU3 Mellanöstern

Kulturutskottets betänkanden
1989/90:KrU1 Kulturmiljövård
1989/90:KrU3 Folkrorelser

Trafikutskottets betänkande
1989/90:TU3 Vissa yrkestrafikfrågor

Näringsutskottets betänkanden
1989/90:NU2 Detaljhandel
1989/90:NU4 Elfrågor

6 § Meddelande om interpellation

Prot. 1989/90:14
20 oktober 1989

Meddelades att följande interpellation framställdes

den 19 oktober

Svar på interpellationerna

1989/90:31 av *Jerry Martinger* (m) till justitieministern om skärpt narkotikastrafflagstiftning:

Under de senaste månaderna har vi fått allt fler indikationer på att det aldrig har funnits så gott om narkotika i Sverige som nu. Vidare står det klart att det farliga kokainet fått ordentligt fäste i vårt land.

Det har visat sig att de som missbrukar kokain inte har varit fast i någon annan drog tidigare. Kokainet värvar alltså inte missbrukare från andra droger, utan vi har fått en helt ny kategori av missbrukare.

Vid sidan av kokain har även stora mängder heroin, amfetamin och cannabis vällt in över Sverige under de senaste månaderna. Rent syntetiska droger eller s.k. designer drugs, såsom exempelvis Ecstasy, har också börjat förekomma i missbrukarkretsar.

Den svenska narkotikastrafflagen är emellertid helt tandlös när det gäller att strypa efterfrågan på narkotika i konsumtionsledet. Lagen innehåller visserligen ett principiellt förbud mot narkotikakonsumtion, men det förbudet är tämligen meningslöst på grund av att polisen inte har rätt att ta blodprov och urinprov på personer som misstänks för illegalt narkotikamissbruk. Lagen, som trädde i kraft den 1 juli 1988, har – såvitt jag vet – ännu inte kunnat tillämpas i praktiken.

Med anledning av ovanstående får jag fråga justitieministern om regeringen har för avsikt att föreslå några ändringar i narkotikastrafflagen.

7 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 19 oktober

1989/90:120 av *Per Stenmarck* (m) till utrikesministern om Raoul Wallenbergs försvinnande:

Den senaste veckans händelseutveckling har gett nya förhoppningar om ett trovärdigt besked om vad som inträffade när Raoul Wallenberg försvann från Budapest vid andra världskrigets slut.

Personliga tillhörigheter såsom pass och körkort överlämnades vid syskonens besök i Moskva. Detta är med stor sannolikhet den mest positiva utvecklingen på många år. Något bevis, vare sig för att Raoul Wallenberg lever eller är död, innebär händelsen dock inte.

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta mot bakgrund av den uppkomna situationen?

Svar på interpellationerna

1989/90:121 av *Karin Israelsson* (c) till finansministern om alternativen i barnomsorgen:

Finansministern uttalade i samband med en konferens i Sigtuna den 17 oktober att reglerna för att erhålla statsbidrag inom barnomsorgen skall ändras så att även barnomsorg som drivs i privat regi skall kunna erhålla statsbidrag.

Detta är enligt centerns mening positivt, eftersom alla de privata alternativen leder till en ökning av antalet platser inom barnomsorgen. Flera alternativ och ett ökat antal platser är till klar fördel för alla de föräldrar som inte får del av den nuvarande barnomsorgen.

Jag vill med anledning av finansministerns utspel fråga när regeringen är beredd att föreslå nya regler för statsbidrag till barnomsorgen?

1989/90:122 av *Gudrun Norberg* (fp) till finansministern om ändrade regler för fyllnadsinbetalning av skatt:

Beslutet att införa en avgift på fyllnadsinbetalningar, som görs mellan 18 januari och 30 april och är större än 20 000 kronor, är ett skamgrepp på enskilda medborgare. Beslutet innebär att skattskyldiga belastas med en avgift även om inbetalningen görs så fort kontrolluppgifter på inkomsterna erhålls. Man måste alltså betala en avgift för att få betala skatten.

För att undvika avgiften måste man löpande under inkomståret göra egna uppskattningar av inkomster och utgifter och beräkna sin skatt. Detta är ett orimligt krav mot bakgrund av dagens krångliga skattesystem.

Med anledning av det ovan anförda anhåller jag om att till finansministern få ställa följande fråga:

Är finansministern beredd att ändra det nu ikraftträdande beslutet om avgift på fyllnadsinbetalningar fr.o.m. den 18 januari, så att en korrekt gjord deklaration och fyllnadsinbetalning kan ske utan särskild avgift?

1989/90:123 av *Barbro Westerholm* (fp) till justitieministern om sekretesslagstiftningen beträffande läkemedelsmissbruk:

Riksdagen beställde hösten 1988 en översyn av sekretesslagen. Detta beslut var bl.a. föranlett av de hinder dagens sekretesslag lägger i dagen för att åtgärda läkemedelsmissbruk. Till detta kommer att sekretesslagstiftningen kan medföra att patienter onödigtvis utsätts för en och samma undersökning vid flera tillfällen.

Min fråga till justitieministern är:

När avser regeringen lägga fram förslag till ändringar i sekretesslagen, så att man kan komma till rätta med dessa problem?

1989/90:124 av *Rune Rydén* (m) till jordbruksministern om gynnande av närproducerade livsmedel:

I Lunds kommunfullmäktige har frågan om att gynna närproducerade livsmedel behandlats, vilket för övrigt överensstämmer med gjorda uttalanden

av jordbruksministern. Dörrödsmjölken är ett sådant. Emellertid har statens livsmedelsverk vägrat företaget dispens för en begränsad försäljning av opastöriserad mjölk bl.a. till en skola.

Prot. 1989/90:14
20 oktober 1989

Svar på interpellationerna

Är statsrådet beredd att medverka till att denna form av extensiv och småskalig produktion får leva vidare under kontrollerade former?

1989/90:125 av *Mona Saint Cyr* (m) till jordbruksministern om dispens för skolkonsumtion av opastöriserad mjölk:

Statens livsmedelsverk har överlämnat ärendet om Dörrödsmjölken till regeringens avgörande.

När kommer regeringen att ge besked? Föreligger möjligheter att Dörrödsmjölken kan ges dispens för skolkonsumtion såsom opastöriserad vara?

1989/90:126 av *Margit Gennser* (m) till utbildningsministern om policyn vid professorstillsättningar:

Vid en professorstillsättning i Uppsala gick regeringen ifrån ett enhälligt sakkunnigförslag och utsåg en kvinnlig sökande som var sämre meriterad.

Med anledning härav ställer jag följande frågor till statsrådet Göransson:

1. Har regeringen i och med detta tillsättningsärende knäsat en ny policy vid tillsättning av vetenskapliga tjänster?
2. Om så är fallet, har regeringen lagt fast en policy hur man skall väga vetenskaplig kvalitet mot andra faktorer som i princip inte har något med den kommande tjänsteutövningen att göra?

1989/90:127 av *Margit Gennser* (m) till industriministern om det svenska näringsklimatet:

Under det senaste året har de svenska börsbolagen i växande utsträckning gjort sina framtidssatsningar utomlands. Den politiska osäkerheten på alltför många strategiska områden – energi, EG, ekonomisk politik och skatter – utgör givetvis bakgrunden. Rune Andersson, VD vid Trelleborgskoncernen, har i dagarna i klarspråk uttryckt vad som egentligen varit känt för de flesta insiktsfulla bedömare – Sverige uppvisar alltför många nackdelar för att attrahera framtidsinvesteringar.

Med anledning härav ber jag att få ställa följande fråga till statsrådet:

Vilka åtgärder avser industriministern vidta för att återge Sverige ett positivt näringsklimat, eller anser statsrådet att förhållandena i detta hänseende är tillfredsställande?

1989/90:128 av *Jan-Olof Ragnarsson* (vpk) till socialministern om åtgärder mot sociala orättvisor:

Trots en högkonjunktur som pågått i sju år och en kapitalbildning större än tidigare har vi fler socialbidragstagare än någonsin. Enligt SCB fanns i landet år 1988 ca 500 000 personer som fick bidrag. Det är en fördelningspolitik som jag svårligen kan acceptera.

Jag vill fråga Sven Hulterström:

Tänker regeringen göra något åt de i landet växande ekonomiska klyftorna som ger upphov till så många sociala orättvisor och ett ökande antal socialbidragstagare?

1989/90:129 av *Margó Ingvardsson* (vpk) till socialministern om åtgärder mot spridning av klamydiasmitta:

Klamydia kan betraktas som en folksjukdom. I Sverige pågår en epidemi. Av en halv miljon prover visade sig ca 40 000 vara positiva. Det kan betyda att ca 200 000 människor är smittbärare. En obehandlad infektion kan få framtida konsekvenser, eftersom den leder till prostata- och äggledarinflammationer, med konsekvenser för fruktsamheten.

Med stöd av ovanstående vill jag fråga Sven Hulterström:

Kommer regeringen att göra något för att stoppa den pågående klamydiaepidemin?

1989/90:130 av *Gudrun Schyman* (vpk) till finansministern om följderna för konstnärer m.fl. av skattereformen:

Det nu föreslagna skattesystemet innefattar en rad förändringar som kommer att slå hårt mot konstnärer, författare, tonsättare m.fl. Exempel är förslagen om moms på upphovsmannarätt, skatt på alla stipendier och att alla inkomster skall beskattas samma år som de betalas ut.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande fråga:

Avser finansministern att undanta ovanstående yrkesgrupper från skatteförslaget?

1989/90:131 av *Olle Östrand* (s) till socialministern om luftburna sjuktransporter:

Frågan om luftburna sjuktransporter har behandlats av riksdagen under lång tid och vid flera tillfällen. Första gången behandlades frågan av dåvarande civilutskottet 1980 och därefter av försvarsutskottet åren 1985, 1986, 1987 och 1989. Riksdagen har på förslag av försvarsutskottet, såväl 1986 som 1989, som sin mening givit regeringen till känna att frågan om luftburna sjuktransporter måste föras fram till en lösning.

Jag har som motionär vid flera tillfällen givit uttryck för samma uppfattning. I en fråga till dåvarande socialministern i januari i år aktualiserade jag frågan. Då anförde statsrådet Sigurdson att det ännu inte varit möjligt att finna en ekonomiskt försvarbar lösning på frågan.

Det är högst anmärkningsvärt och otillfredsställande att frågan ännu inte lösts. Med hänvisning bl.a. till riksdagens beslut i vår finns goda skäl anta att riksdagen snarast skall erhålla ett förslag i ärendet.

Med hänvisning till det ovan anförda vill jag ställa följande fråga till socialministern:

att lösa frågan om huvudmannskapet m.m. avseende luftburna sjuktransporter?

Prot. 1989/90:14
20 oktober 1989

den 20 oktober

Svar på interpellationerna

1989/90:132 av *Sylvia Pettersson* (s) till utbildningsministern om kulturmiljövårdens beredskapsarbeten:

För kulturminnesvården har beredskapsarbetena haft stor betydelse. Medan de ordinarie anslagen varit försumbara, har beredskapsarbetena utvecklats till att bli den fasta bas som behövs för att skydda viktiga kulturminnen.

Samarbetet mellan kulturminnesvårdens organ och arbetsmarknadsmyndigheterna har varit värdefullt. Det har dock medfört att det aldrig blivit tillfälle för oss att fatta beslut om åtgärdernas omfattning och inriktning från en kulturpolitisk utgångspunkt.

Dagens låga arbetslöshet innebär att arbetsmarknadsverket kunnat minska på antalet beredskapsarbeten. Det är en positiv utveckling, som dock fått negativa konsekvenser på andra områden.

Anslaget till kulturmiljövårdens beredskapsarbeten, som 1983/84 uppgick till 40 milj. kr., är i år nere i 10 milj. kr. Denna minskning är nog motiverad utifrån arbetsmarknadsmässiga skäl – kulturpolitiskt är den inte försvarbar.

Min fråga blir då: Anser kulturministern att jag här tecknat en någorlunda rättvis bild av läget? Vilka lösningar på problemen på kulturmiljövårdsområdet kan vi vänta oss från kulturministern?

1989/90:133 av *Per Gahrton* (mp) till finansministern om följderna av en anpassning till EG:

På 17-årsdagen av den danska folkomröstningen om EG-inträde publicerade tidningen Politiken en förödande summering. Från 1972 till 1989 har

a) utlandsskulden fyrdubblats från 11 till 41 % av BNP,

b) räntebetalningarna till utlandet fyrtiodubblats från 0,8 till 30 miljarder kronor/år.

c) arbetslösheten tiodubblats från 30 000 till nästan 300 000 arbetslösa.

Dessutom har inflationen under långa tider varit dubbelt så hög som 1972, den inhemska statsskulden ökat "dramatiskt" och tillväxten "pressats i botten". Och andelen av dansk industriexport som går till EG har sjunkit!

Mot denna bakgrund vill jag fråga finansministern:

Finns det några tillförlitliga sakskaäl, dvs. undersökningar av en annan kvalitet än de lögnaktiga paradiskildringar av EG som de danska EG-anhängarna publicerade före folkomröstningen 1972, som gör det sannolikt att ett EG-anpassat Sverige skulle gå ett annat öde till mötes än Danmark har gjort?

1989/90:134 av *Per Gahrton* (mp) till justitieministern om möjligheten för riksdagen att överlämna beslutsbefogenheter till mellanfolklig organisation i samband med anpassning till EG:

Enligt grundlagen (RF 10 kap. 5 §) kan riksdagen överlämna beslutsbefogenheter endast "i begränsad omfattning" till "mellanfolklig organisation för fredligt samarbete, till vilken riket är eller skall bli anslutet". Det måste betyda att ingen som helst befogenhet kan överlämnas till EG-institutioner.

Samtidigt hävdas att EG av Sverige kräver medverkan i gemensamma institutioner och en gemensam rättsordning. Enligt uppgift tänker man sig också att svenska domstolar före domslut skall inhämta förhandsbesked (preliminary ruling) från EG-domstolen och därefter "självständigt" döma på samma sätt! Eftersom grundlagen här ställer upp definitiva hinder vill jag fråga justitieministern:

Pågår arbete på att förändra regeringsformen i syfte att möjliggöra överlättande av svensk beslutsrätt till överstatliga organ eller med deltagande av EG?

1989/90:135 av *Per Gahrton* (mp) till statsrådet Margot Wallström om produktsäkerhetsnormer vid anpassning till EG:

I en skrivelse till miljö- och energidepartementet den 14 september 1989 har energiverkets generaldirektör Hans Rode varnat för att den pågående EG-anpassningen riskerar leda till att "ett svenskt säkerhetskrav (skall) kunna bli nedröstat" genom majoritetsbeslut i överstatliga organ. Bland viktiga säkerhetskrav i fråga om produkter som Sverige kan tvingas ge upp, nämner Rode olika normer för tvätt- och diskmaskiner, bestämmelsen om att centrifugluckor inte skall kunna öppnas när trumman roterar, normer om högsta temperatur på berörbara ytor, m.m. Generaldirektör Rode framhåller i skrivelse att "för dagen är jag av den uppfattningen att vi ej kan släppa på de säkerhetskrav som vi i Sverige under lång tid tagit fram avseende olika produktslag".

Jag vill fråga statsrådet:

Delar statsrådet energiverkschefens uppfattning att det vore negativt för produktsäkerheten om Sverige tvingas underordna sig gällande EG-regler i en rad avseenden?

Delar statsrådet energiverkschefens uppfattning att Sverige skall bibehålla sina produktsäkerhetsnormer och sin rätt att självt fastställa sådana också i framtiden?

1989/90:136 av *Bengt Silfverstrand* (s) till socialministern om legitimation av naprapater:

Riksdagen beslutade tidigare i år att kiropraktorer som genomgått viss godkänd utländsk utbildning skall kunna få legitimation för yrket. I flera riksdagsmotioner yrkades att också naprapater, vilka genomgått en likvärdig utbildning, skall komma i fråga för sådan legitimation. Socialutskottet instämde i motionärernas bedömning att det inom naprapatin bedrivs ett se-

riöst arbete. Utskottet förutsatte att alternativmedicinkommittén (AMK) skulle återkomma med en noggrann genomlysning av naprapaternas verksamhet. Men någon sådan redovisning kommer uppenbarligen inte att lämnas i det slutbetänkande som AMK lägger fram denna månad.

Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande till regeringen vill jag fråga:

Är socialministern beredd att medverka till att ta fram ett sådant underlag för bedömning av naprapaternas verksamhet att frågan om deras legitimation kan prövas inom en nära framtid?

Prot. 1989/90:14
20 oktober 1989

Svar på interpellationerna

8 § Kammaren åtskildes kl. 9.50.

In fidem

OLOF MARCUSSON

/Gunborg Apelgren

Innehållsförteckning

Fredagen den 20 oktober

1 § Justering av protokoll	1
2 § Svar på interpellation 1989/90:10 om ökade vårdresurser för åldersdementa	1
Statsrådet Bengt Lindqvist	
Daniel Tarschys (fp)	
Margó Ingvardsson (vpk)	
3 § Svar på interpellation 1989/90:2 om behandlingen av utvisningsärenden rörande barn	9
Statrådet Maj-Lis Lööv	
Carl Frick (mp)	
4 § Hänvisning av ärenden till utskott	12
5 § Bordläggning	12
6 § Meddelande om interpellation	
1989/90:31 av Jerry Martinger (m) om skärpt narkotikastrafflagstiftning	13
7 § Meddelande om frågor	
1989/90:120 av Per Stenmarck (m) om Raoul Wallenbergs försvinnande	13
1989/90:121 av Karin Israelsson (c) om alternativen i barnomsorgen	14
1989/90:122 av Gudrun Norberg (fp) om ändrade regler för fyllnadsinbetalning av skatt	14
1989/90:123 av Barbro Westerholm (fp) om sekretesslagstiftningen beträffande läkemedelsmissbruk	14
1989/90:124 av Rune Rydén (m) om gynnande av närproducerade livsmedel	14
1989/90:125 av Mona Saint Cyr (m) om dispens för skolkonsumtion av opastöriserad mjölk	15
1989/90:126 av Margit Gennser (m) om policyn vid professors-tillsättningar	15
1989/90:127 av Margit Gennser (m) om det svenska näringsklimatet	15
1989/90:128 av Jan-Olof Ragnarsson (vpk) om åtgärder mot sociala orättvisor	15
1989/90:129 av Margó Ingvardsson (vpk) om åtgärder mot spridning av klamydiasmitta	16
1989/90:130 av Gudrun Schyman (vpk) om följderna för konstnärer m.fl. av skattereformen	16
1989/90:131 av Olle Östrand (s) om luftburna sjuktransporter	16
1989/90:132 av Sylvia Pettersson (s) om kulturmiljövårdens beredskapsarbeten	17

1989/90:133 av Per Gahrton (mp) om följderna av en anpassning till EG	17
1989/90:134 av Per Gahrton (mp) om möjligheten för riksdagen att överlämna beslutsbefogenheter till mellanfolklig organisation i samband med anpassning till EG.	18
1989/90:135 av Per Gahrton (mp) om produktsäkerhetsnormer vid anpassning till EG	18
1989/90:136 av Bengt Silfverstrand (s) om legitimation av nappapater	18

Prot. 1989/90:14
20 oktober 1989

